БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭЛДЭТЭ!

Буряат-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Буряат-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Советэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 251 (5403)
пятница
декабрийн
19
1947 он

Сэн 20 мүнгэн

2
Государственная орденов Ленина библиотека СССР

НҮГӨӨДЭР ажалшадай депутадуудай нютагай Советүүдтэ һунгалтанууд болохонь. Бүгэдөөрэн һунгалтада хабаадагты!

Ажалшадай депутадуудай нютагай Советүүдтэ һунгалтада бүгэдөөрөө хабаадая!

Болохоо байгаа ажалшадай депутадуудай нютагай Советүүдтэ һунгаха һунгалтануд болбол республикын ажалшадай политическэ ба үйлэдбэрийн эдэбхийн угаа өхөөр дэлгэрһэн эрхэ-байдалда Үнгөөхэ байна. Мүнгэнэй реформо хэхэ ба өдөө хоолой болон ажаһуйлэдбэрийн эд бараануудта карточна системые болоулха тухай СССР-эй Министрнүүдэй Советэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй түүхэтэ тогтоол болбол энэ эдэбхийн улам өхөөр орьелуулжа байна. Манай арадта барагдашагүй ба хизааргүй өхэ баяр баясхалан асарһан большевистскэ партийн ба советскэ правительствын энэ сэсэмэргэн шийдхэбэри болбол социалистическэ үрэнэй хүсэ шадалые саашадэнь бэхижүүлхэ ба советскэ арадай материальна жаргалта байдалые үндэһөөрынь һайжаруулгада шэллүүлэгдэнхэй.

Мүнгэнэй реформо хэлгэ ба карточна системые болоулгэ болбол советскэ ороной болон тэрээнэй арадуудай ажабайдалда болоһон айхабтар шухала событи мүн. Энэ болбол советскэ гүрэнэй тон өхэ хүсэ шадалтай байһанай ба үмхирэн һарнижа байгаа капиталистическэ байгуулалтадэ орходоо социалистическэ байгуулалтын хизааргүй өхэ булюу байһанай гэршэ мүн.

Гитлеровскэ Германида асэргүүсэн ябуулгадаһан хүндэ хүшэр тэмсэл соо манай орон болбол дайнай хамагай хэсүү хүшэр хүндые бэедээ даажа гараһан болобошье, мүнөө эрид шидэнги алхам хэжэ, эдеэ хоолой ба ажаһуйлэдбэрийн эд бараануудта карточна системые болоулха ба мүнгэнэй реформо хэхэ зуурэа, энээнтэй дашарамдан тохеолдоһон хохидолнуудай өхэнхи хубие бэе дээрээ абаһан байха юм. «Капиталистическэ гүрэнүүдтэ, —гэжэ СССР-эй Министрнүүдэй Советэй ба ВКП(б)-гэй ПК-гэй тогтоол дотор хэлэгдэнэ,—дайнай хойшолонгуудые усадхаха ба мүнгэнэй реформые хэхэ ябалалнууд халаа хэрэглэмжын эд бараануудай үнэ сэнгые тон өхөөр дээшэлүүлхэ, тиихэдээ,—хүдэлмэришэд ба албахаагшадай бодото салин хулһые доошолуулха, ажал хэжэ байгаа хүдэлмэришэд ба албахаагшадые Үсөөлүүлхэ, ажалгүйшүүдэй тоое олошоруулха ябадалаар дашарамдуулагдадаг байна. Тиимэ хадаа капиталистическэ оронуудта дайнай хойшолонгуудай ба мүнгэнэй реформын хамаг бухы хүндэ хүшэр ашаануудые ажалшан арадай хүзүүн дээрэ тохолог байха юм.

СССР-тэ дайнай хойшолонгуудые усадхаха ба мүнгэнэй реформые хэхэ ябадал болбол арад зоной хүзүүгээр баелүүлэгдэнэгүй. Манай энэ ажал хүдэлмэриг байгаа хүдэлмэришэд ба албахаагшадай тоо хородоггүй байна. Манай энэ хүдэлмэригүйдэлгэ гэжэ байлаггүй ба байхашьегүй юм. Хүдэлмэришэд ба албахаагшадай хулһэ салингай хэмжээ болбол доошоо орохогүй, улам дээшээ гараха байнэ, ушарынь коммерческэ сэнгүүд хэдэн дахин доошоо бууһан ба мүн хилээмэнэй болон хөрөнгэтэй пайково сэнгүүд доошоо ороходо байна, нимэдэ хүдэлмэришэд ба албахаагшадай бодото хулһэ салингынь дээшэ гарана гээшэ».

Табанжэлые дүрбэн жэлдэ дүүргэхые үрэалан, манай Советскэ Союзай олопационально бухы ажалшадтэ ленинградска хүдэлмэришэд ба албахаагшадай хандаһан хандалгын һүүлхэнээр гараһан энэ шухалын шухала политическэ документ болбол дайнай һүүлэй сталинска табанжэлые болзорһоонь урид бэелүүлхэ талаар абаһан уялгануудаа дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөе үргэлөөр дэлгэрүүлхэ ябадалда угаа өхэ хүсэтэй шэнэ тулхисэ боложо үгэхэ байна.

Мүнөө жэлэй үйлэдбэрийн программые бэелүүлхэ талаар манай республикын ажаһуйлэдбэрийн предприятинууд болбол алдарта ленинградайхидай мүрөөр ябажа, ажалай еһото героизм харуулан, валовой продукциин гаргалгын 11 һарын түсэбые 107.3 процент дүүргэһэн байна.

Энэ предприятиинуудай эрхим хүнүүд болбол нютагай Советүүдтэ һунгаха һунгалтын үндэрэй хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсажа, үдэрэйнгөө нормопуудые өөр гурба дахин үлүүлэн дүүргэжэ байнад. Табанжэлые болзорһоонь уридшалан дүрбэн жэлдэ дүүргэхын түлөө дэлгэрһэн дүдэлөөн болбол манай колхозууд ба совхозуудта дэлгэржэ, эдэ колхозууд ба совхозуудэй болбол «Дайнай һүүлэй Үедэ хүдөө ажахые хүргөөхэ хэмжээнүүд тухай» ВКП(б)-гэй ЦК-гэй февральска Пленумэй шийдхэбэрие амжалтатайгаар бэелүүлэн, хүдөө ажахые хүргөөхэ талаар шэнэ шэнэ амжалтануудые туйлаһан ба туйлажашье байна. Республикын колхозууд ба совхозууд болбол нютагай Советүүдтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэжэ байха зуураа, малай үбэлжэлые амжалтатайгаар үнгэрэхын, бухы түрэлэй малай тоо толгойе порсолтогүйгөөр ондо оруулахын түлөө бүх хүсөсэ табижа, мүн дайнай һүүлэй сталинска табанжэлэй гурбадахи жэлэй табгрэй тарилгын кампаниие эршэмтэйгөөр бэлэдхэхэ байна.

Үнгэжэ ажалшадай депутадуудай нютагай Советүүдтэ һунгаха һунгалтын кампаниие ямаршье ороной ажалшадай депутадуудтаа ялгаатайгаар,

Коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой кандидадууд

Паровозо-бүтээ-шэдэй кандидат

Ажалшадай депутадуудай Улан-Удын городской Советтэ һунгаха һунгалтануудые эхэ окружной комиссиин состав бүгэдээ-ээ сугларба.

—Бидэнэр болбол Улан-Удын городской Советэй депутадта кандидат болгожо Александр Васильевич Кудрявцевые дэбхүүлһэн организациинуудай материалнуудые хаража үзэхэ, тэрээнийе регистрациллга тухай асуудал зүбшэхэ болообли,—гэжэ һунгуулиин 82-дохи округой комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр С. Л. Рябин соорохобо. Хэдэн мянган хүнүүдэй хабаалдатайгаар болоһон паровозо-бүтээлгын цехын коллективэй гэшүүдэй хамтын сугларлай протоколые зүбтэй дээрэ тоолоод, һунгуулиин округой комисси болбол В. Кудрявцевай кандидатурые регистрациллга оруулба.

Тус комиссиин состав, мүн тэрэшэлэн һунгуулиин 82-дохи округой һунгагшадай олонгоо депутадай кандидадай ажалшадуулые ба ажабайдалые һайн мэдэнэ гүнзэб гэхэдэ, Александр Васильевичэй болбол Ленин—Сталинай партийн үнэн хэ хүбүүн, партийна ба түрэлэй томохолдолгал-ябуулагша мүн.

ВКП(б)-гэй областной ба Улан-Удын городской Комитетүүдэй нэгдэхи секретарьнай нүхэр А. В. Кудрявцевай һунгагшанһаа хойшо зүбхэн 5 жэл үнгэрөө. Тиигээд, тэрэнэй хүтэлбэрээр республикымдай ажахы ба культура үдэр ерэхэ түвшэн өргөжэ байна. Һүүлэй жэлнүүдэ сэмбэ-захэхэ фабрика, моторо-зажабарилгын завод ашаглалгада орообо. Малай эндэхи гоцхи заводууд продукци бүтээн гаргаха талаар сэрэгэй урдахи хэмжээндэ хүрэбэ.

Опера ба балетын гое һайхан театр, автоматическа телефонно станци барилгадаа байна. Городой улицануудые асфальтаар өрөөгөөнэ. Бурятай дунда һургуули өргөө Дайн сэрэгэй Үедэ түр зуураар ажаллаһан зоветеринарна институтда шилжэ ахилээ. Революциин үедэ тэр 20 жэл соо хэгдээгүй дамба баригдажа байна.

Александр Васильевич Кудрявцевай хүлбэрилдэг городской партийна организациин городоо культурно-болбосон болгохо талаар ехэхэн ажахитхалгай хүдэлмэриһэн ба хажуудаа байһанийнь хүн бүхэн мэдэнэ. «Тайга» гэжэ станциин деполо паровозо зажабарилгаһаар удаан сагта хүдэлмэриһэн Александр Васильевич хэзээ хүгжөөрөмэйхүтэй ба машинабүтээлэй ажаһуудалые һайнаар мэдэдэг юм.

Большевик-сталинец Александр Васильевич болбол манай советскэ Эхэ ороной культурна хүнүүдэй нэгэнийнь мүн. Тэрээнэй Бруцкаягай нэрэмжэтэ коммунистическэ хүмүүжүүлгын Академи болоһон профессорын институт амжалтатайгаар дүүргөжэ, металлай талаар токарь-ойнаа ВКП(б)-гэй Обкомой нэгдэхи секретарь хүртэрөө үргаба.

Һунгуулиин 82-дохи округой һунгагшадай болбол советскэ арадай ба большевистскэ партийн үнэн сэхэ хүбүүн А. В. Кудрявцевай түлөө энэ оной декабрийн 21-дэ өнгөтэй голосуудаа үгэхэбди гэжэ омогөөгоор мэдүүлнэ.

И. Тугутов.

Һунгуулиин 9-дэхи округһоо Городской райсоведэй депутадай кандидадта зөбжүүлэгдэһэн Антонина Георгиевна **Бурдуковская.**

Һунгуулиин 27-дохи округһоо Городской райсоведэй депутадай кандидадта зөбжүүлэгдэһэн Мария Даниловна **Петухова.**

И. Красавцевай фото.

Уран басаган

Хэдэн зуун жэлдэ посд байдай ташуур доро ябаһан ажалша бурят-монголнууд Агууехэ Октябрийн ашаар политическэ эрхэ сүлөө олоһон байна. Ольга Борисовна Гармаева гэгшын 7 наһатай байхада Октябрьска социалистическэ революци болобо. Тэрэ гэһэнһээ хойшо Ольга Борисовна зол жаргалтай советскэ Үеышидэй дунда хүмүүлүүлэгдэһэн юм.

Хүдөө ажахын артелийн эмхидхэгдэхэдэ, тэрээндэ эгэзн түрүүлжэ бүхы бүлөөөө ороод, шэн зоригтойгоор ажаллажа байтараа, 1930 ондо Улан-Үдэ город ерэбэ. Энэ элдэб организациинуудта хүдэлмэриллжэ байтарынь, Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайн эхилбэ. Олоп тооной эрэшүүл Эхэ ороноо хамгаалхаар морилобо. Тиихэдэ хүдэлмэри хэхэ хүн олоор хэрэгтэй болоһон байгаа.

Иркутск областийн Нукутска районой үгытэй тэрэашанай бүлэхэ 1910 ондо түрэһэн Ольга Борисовна болбол «Красный путь» гэжэ колхозийнгаа артельдэ ородошоор орожо, героическа Улаан Армияда дулаан хубсаһаар хангахын тула шэн зоригтойгоор ажаллаба. 1943 ондо Ольга Борисовнагай эрэ нүхэрынь наһа барабан байгаа. Тэрэнэй хүмүүжэлгэдэ 3 хүбүүд үлэбэ.

Мүнөө Ольга Борисовна үндэр мэргэжэлтэй нэгдэхи разрядай оедолшо болоо. Тэрэнэй басаган мүн лэ эхынгээ мэргэжэлдэ һуража, түрүү стахановецуудай нэгэндэ тоологдоно. Түгөө хоер үхибүүнынь һургуулиндэ амжалтатайгаар һуража байха юм.

Тус коллективэй эргэтэй, амэгтэй хүдэлмэришэд советскэ арадай эрхим басаган патриотка О. Б. Гармаевагай кандидатурые Железнодорожно райсоведэй депутадта кандидадаар нэгэн һаналаараа зөбжүүлээд, декабрийн 21-дэ бүгэдэөөө голосуудаа үгэхөөр бэлэн байна.

И. Новиков.

Үүсхэлтэй бригадир

Салаатга мүрэнэй арье шалар оршодог Баршагар гэжэ нютагта Гарма Гончиковичэй Тудупов хүнда шалгалтай тарилаша-малшын бүлэхэ. 1890 ондо түрэһэн байгаа.

Тэрээнэй залуу наһанийнь хүндэ хүшэр байлалда үнгэрһэн юм.

Гансал Октябрьска революци Г. Г. Тудуповта зол жаргалай үргэн харгы олгоо. үгэһэн байна. Шүхэр Тудупов 1930 ондо «Улаан Ороного» колхозо орожо, тэрэ сагһаа хойшо таһалгаргаагүй 17 жэл соо бригадирай тушаалда ябана. Энэ үе соо Гарма Гончикович ажалай хүй дүршэлөөр баян түрүү хүнүүдэй нэгэн болобо.

Партийнабэшэ большевик Гарма Гончикович үнэн сэхэ сэдхэлһээн ороложо бригадаяа түрүүшүүлэй зэргэдэ гаргажа. таймаг соогоо алдаршуулба.

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй февральска Пленумэй тогтоолоор зоригжоһон тус бригадын эрэгтэй, эмэгтэй гэшүүд 1947 ондо үндэр үргаса хүрэхэ гэжэ артэзнһээ эрид тэмсэл хэһэн юм. Хабарай тарилгые хаһа соонь, эрхим шанартайгаар үнгэргэхын түлөө эдэнэр ушаһан малгайгаа абангүй ажаллажа. 530 га тарилга хэһэн байгаа. Мүнөө тэрээнһээ дунда жэшээгөөр 12—13 центнер, мүн 21 гектар. талмагһаа га бүрнин 20—21 центнер ургаса хурдажа абаба.

Тус бригадынхин болбол туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амараагүй, харин ерэхэ жэлдэ бүри элбэг баян ургаса хуримхын түлөө ерид тэмсэжэ, мүнөө нүхэр Гарма Гончиковичын үүсхэлтэ хүтэлбэри доро, 1948 оной хабарай тарилгада эрхимээр бэлэдхэжэ байна.

Ажалшадай депутадуудай Иволгын аймагай Советэй депутадта кандидадаар зөбжүүлэгдэһэн, шударгүй патриот Гарма Гончикович Тудупов—Эхэ ороноо үнэн сэхээр ажаллажа, һунгагшадай этигэл найдабарие хүндэтэйгөөр бэелүүлхэнь табтай.

Ч. Санжиев.

Суута һаалишан Цырен Цыбенова

Хүнэй нюдэ һэргэмэ сагаан оройтой һарьдаг мундаргануудта дүтэхэн, хүбшэ тайгын толеон дээрэ, холтоһон хушалтагай нэгэ багахан гэрэй үрхөөр шэнгэхэн хүхэ утаэн гаража, тайгын шэнэһэн модон соогуур тунана.

— Аяар нимэ холо, бүтүү бүглүү тайга соо хэн һууда бэ? — гэжэ хүнэй гайхан һурахада, — «Майн 1» колхозой ахалагша һаалишан нүхэр Цырен Цыбенова гэгшэ һуудаг юм, — гэжэ харюусадг байха юм.

Үнэхэрөө, хэнэйшье гайхамаар байна. Хаза хабсагайн хабшуу соогуур зүргэ һубасаар шарга тэргээр ябахаһаа байтагай. хазааршье мореор тэндэ хүрэхэ гэшэ хэсүүхэн байна.

Тиигэбэшье нүхэр Цыбенова тэрэ бэрхэшэлнүүдые тоонгүй, һүрэг малнуудаа тобир тарганаар харууһалжа, ашаг шэмыень дээшэлүүлжэ байдаг юм.

Зунай ямаршье халуунда Мундарга тээһээ ходоод һэрүүн һэбшээ татажа, тэндэ гэгэшье һоно батаганаан байдагүй.

Тэндэ хүн зоной һуугаагүй, хүбшэ тайгын ногоондо һаалишан Цыбеновагай гүүртын дэлэн ехэтэ һаамхай үнеөл зунай шатама халууе ба аляаһан батаганаануудые юрдөө мэдэшгүй атарлажа, хүр маряа марялаш, хурса туруу туруулжа ябадаг юм.

Тиимэһээ нүхэр Цыбеновагай гүүртын һаамхай үнеэд хүйтэн үбэлэй сагташье тобир таргаа табшагүй.

Цырен Очировна болбол малажал дээрэ хүдэлмэриллжэ өхилһээр 10 гаран жэл болоо. Тилгэхэ зуураа, адуу малые харууһалха талаар баяшг дүй дүршэлтэй болоһон байна.

1946 ондо нүхэр Цыбеновагай дааже байһан гүүртэ 36 үнеэ түрүүлжэ, бүхы түлнүүдыень бүрин бүтэөөр тэнжэһэн ба колхоздоо 54 нүүд шара тоно тушааһан байха юм.

Хэрбээ гүүртэ соонь туранхайшаг малнуудай байгаа һаа тэлэнэ һайн муугаарнь илгажа, үбһэнэй эгээл шэмэтэй от добо газарай зөөлэхэн бутуулиг үбһэ шэлэжэ эдюулдэг юм.

Эпэ нүхэрэй хүтэлбэрилдэг гүүртын малшад үбһэ тэжээлэй бата бэхи баа байгуулхын түлөө ехэтэ ороллодог. Тэдэнэ өөрынгөө хүсөөр байгша оной хабар 800 метр һубаг — капава малтаад, сабшалангай газар уһалаа һэн.

Түрүү һаалишан Зайцевагай үрилда хаюу болгон, нүхэр Цыбеновагай гүүртын малшад үбһэ тэжээл элбэгээр балатхажа, адуу малаа онсо һайнаар харууһалжа, тэрэнэй ашаг шэмые улам дээшэлүүлхэ хэлэгтэ бүри эршэмтэйгээр оролсожо байна.

Мүнөө жэлдэ нүхэр Цыбенова өөрынгөө гүүртэдэ 41 үнеэ түрүүлжэ, түлнүүдыень нэгэшье толгой хоролтогүйгөөр хүз дээрэнь гаргаба. Гадна, нютагай үүлтэрэй үнеэн бүрнһөө 740 литр һү һаажа, абаһан уялгаяа дүүргэһэн байха юм.

Адуу малай үбэлжэлые эрхимээр үнгэргэхые уряалһан кяхтынхидай хандалгые нүхэр Цыбенова халуунаар уттажа, тэрэ уряалда харюу болгон, үбэлэй үедэ үхэр малаа улам һайнаар харууһалха. Үнеэн бүрнһөө түл абажа, тобир тарганаар тэнжээхэ, һү һааха түсэбээ үлүүлэн дүүргэхэ гэһэн шэнэ уялгануудые абаад, малшадай бүхэ республиканска мүрысөөндэ оролсоо.

Нүхэр Цыбенова болбол Закаменай аймагта, хадын хабшуу соо «Улпата» гэжэ нютагта дунда шалгалтай малшанай бүлэмэй 1894 ондо түрэһэн юм. Тэрэнэй асагань Очир Цыбенов Наринай деревниин нэгэ ород Куприян гэгшэтэй үни улаанай аяха аргагүй танил тала байгаа һэн.

1918 ондо Улаан Армийн һүртэ ехэ хүсэндэ түригдэжэ ябаһан сагаангвардейнүүд ангалан ажаһуужа байһан арад зонные дайлажа, адуу малнуудыень һүрэгэрынь туужа байгаа. Очирой танил Куприян гэгшэ тэрээндэ тэсэжэ ядан, партизанска отрядтай нийлэжэ, хатуу шангаар тэмцэжэ байха юм.

Ойлгожо гараһан партизан Куприяндэ гүрөөнэй мяха эөөжэ, тэрэнийе тэжээжэ байнаш. Ши партизануудтай эбтэй хүн байнаш гэжэ сагаангвардеенүүд Очир Цыбеновые түмэр шомполоор сохижо алаа һэн.

Тэрээнһээ хойшо Цырен Цыбенова үнэ шоржэ, заахан хоер дүүнэрээ хүл дээрэнь гаргаха гэжэ ехэхэн тулиһан байха юм. 1930 гаран ондо бүхы бүлөөрэ хүдөө ажахын артельдэ ороһон байгаа. Эпэ нүхэрэй ажабайдалда ехэхэн хубилалта болоо. Жүнрэй колхозиица байһанаа, мүнөө Бурят-Монгол республикын суутэ һаалишадай нэгэнийнь болонхой. Гадна өөрынгөө үльгэр жэшээтэ хүдэлмэрэр БМАССР-эй Верховно Советэй депутат болгороо ургаба.

Эгээл нимэһээ эрхим һаалишан Цырен Очировна Цыбеновае һунгуулиин № 9 округой һунгагшад Үлекшэнэй сомоной Советэй депутадта кандидадаар нэгэн һаналаар зөбжүүлба.

Тиин, эрхим һаалишан Цырен Цыбенова арад зоной этигэл найдабарие нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ байна.

А. Шадаев.

ВКП(б)-гэй түүхые шудална

Мүнөө манай большевистскэ парти болбол дэйнай һүүлдэхи сталинска табанжалэй түсэбые дүрбэн жэлдэ дүүргэхын тулдаа оломиллион ажалшадай тэмсэлые толгойлон ударидажа ябана. Энэ тэмсэл агууехэ Ленинэй туг доро, Сталинай хүтэлбэрээр ябуулагдажа, коммунизмда хүргэхэнь лабтай.

Шүхэр Сталинай зааһан замаар урагшлаабажа байгаа манай арадай шухалын шухала зорилго хадаа хүн зонуудай ухаан мэдэрэлдэ байгаа капитализмын үлэгдэлнүүдые үндэөөрынь усадхалгада, манай Эхэ ороной хүсэ шадалые саашадань бэхижүүлгэдэ байна. Тиин, энэ тэмсэлдэ олониитые элсүүлхэ, тэдэнийе коммунистическэр хүмүүжүүлхэ ябатал коммунист бүхэнэй арюун үйлга болонхой.

Энэ зорилгонуудые амжалтатайгаар гүйсэхэлгэ, түбхын түрүүндэ, бурьяган ургажа байгаа эжалай фронт дээрэ шиидхэгдэхэ байна. Мүнөө үедэ коммунистнуудай идейно-политическэ мэдэрэлые дээшэлүүлгэ угаа ехэ шухала удхашанартай болоһонийнь хэндэшье мэдэжэ.

Манай большевистскэ парти болбол коммунистнуудай марксистско-ленинскэ һуралсалай асуудалда гол анхаралаа табдаг байна. Мүнөө коммунистнуудай марксистско-ленинскэ һуралсалай асуудал партийна организациинуудай шухалын шухала зорилго болоод байна.

«Партийн ургалта бэ ВКП(б)-дэ шэнээр оргшоотой партийно-политическэ ба партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэрин үндые шангадхаха хэмжээнүүд тухай» ВКП(б)-гэй ЦК-эй гаргаһан тогтоол соогоо партийна организациинуудые, мүн бүхы коммунистнуудые марксистско-ленинскэ һуралсалда эдэбхитэйгээр хабьдалсахые уялгаһан бэлэй. Энэ заабарие зарим аймагуудай ба районуудай партийна организациинууд зүбөөр ойлгожо, партийна һуралсалда гол анхаралаа табина.

Жэшээлхэдэ, Зэдын аймагай партийна эхин организациинуудай дэргэдэ 9 политһургуули эмхидхэгдэжэ, тэндэ 117 коммунист һуранз. Мүн 81 шагнагшадтай 6 политкружок эмхидхэгдэһэн байна. Айкомой партказинедэй дэргэдэ үдэшын партһургуули нээгдэжэ, тэндэ 25 партийно-советскэ эдэбхитэй һуража байна. Энээнһээ гадна 67 эдэбхитэй ВКП(б)-гэй түүхые ба теорие өөһэдөө шудалжа байхэ юм.

ВКП(б)-гэй айкомой секретарьнууд, мүн бүсад хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд коммунистнуудай политическа һуралсалда хэдоо анхаралаа табина. Тэрэнэйнь ашаар тус аймагта коммунистнуудай марксистско-ленинскэ һуралсал хангалтатайгаар ябуулагдана.

Мүнөө өндэхи коммунистнуудай 99,0 процентнь партийна һуралсалда хабаадуулагданхай.

ВКП(б)-гэй Центральна Комитет болбол политһургуулинуудые хүтэлбэрилэгшэдөөр партийна комитедүүдэй пропагандистнуудые, политическэ-теоретическэ дүүрэн бэлэдхэлтэй интеллигенциие томилхо гэжэ заабари партийн райкомуудта үг һэн байгаа. Тиин, энэ заабарие ВКП(б)-гэй Зэдын айком дүүрэн бэелүүлнэ.

Аймагай үдэшын партийна һургуулиие партказинедые даагша нүхэр Лабыгин хүтэлбэрилнэ. Партийна һургуулида большевистскэ партийн түүхые ВКП(б)-гэй айкомой хоердохи секретарь нүхэр Буркин заана.

Петропавловска дунда һургуулийн дэргэдэ ВКП(б)-гэй түүхые, Ленин ба Сталинай зохеолнуудые шудалха политкружок эмхидхэгдэжэ, энэ кружогые тус һургуулийн историк нүхэр Иванов хүтэлбэрилнэ. Партийн айкомой пропагандистнууд нүхэд Хогоев ба Цыренов гэгшэд дүрбэн политһургуули, ВКП(б)-гэй ОК-гэй пропагандист нүхэр Малапов хоер политһургуули ударидана.

Бүхы кружогуудай бэ политһургуулинуудай хэшээлнүүд октябрийн 5-һаа эхилһэн байна. Һуралсалай түрүүшын үдэрнүүд шагнагшадай эмхитэй ба ородлостой байһанийе харуулба. Һуралсалай эхилһэн сагһаа хойшо хэшээлэй таһалдаха ябадал нэгэнийе ушараагүй байхэ юм. Политһургуулинуудэй болон кружогуудай хүдэлмэри түсэбэй болон программын еһоор ябуулагдана.

Партийна үхэшын һургуулида ВКП(б)-гэй түүхэ, политическэ карта шудалалд, партийно-советскэ байгуулалта тухай асуудалаар лекци шагнаад, һүүлдэнь семинарнуудые хэдаг байна.

Тиибэшье, энэ амжалтануудай хажуугаар дутуу дундапуудые пилээд олон бий. ВКП(б)-гэй түүхые тус тустаа шудалжа байһан коммунистнуудай хүдэлмэрие хүпан шалгаха, тэдэнэртэ туһаламжа үзүүлхэ ябадал хангалтагүйгөөр табигдна. «Галыа Очи» бэ бүсад колхозуудай парторганизацийн коммунистнуудай дунда партийна һуралсал хайша хэрэгэр табигданхай.

Энэ байдалые дары усадхахэ партийн айкомой ушаг болоно.

С. Бадмацыренов.

АРАДАЙ ЖАРГАЛТА БАЙДАЛЫЕ ШЭНЭЭР ДЭЭШЭЛҮҮЛХЫН, СОВЕТСКЭ ГҮРЭНЭЙ ХҮСЭ ШАДАЛЫЕ БЭХИЖҮҮЛХЫН ТҮЛӨӨ

* *

(«Правдын» 1947 оной декабрийн 16-най түрүү башэг).

* * *

Советскэ арад болбол «Мүнгэнэй реформэ, эдеэ хоолой ба ажаүйлэдбэрийн товарта карточкануудые болюулха тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Советэй ба ВКП(б) гэй ЦК-гэй үсэгэлдэр тушаалгаан тогтоолые гүнзэгы ехэ ханганалгаар угтаба. Энэ тогтоолой политическэ ба ажахын удхашанар туйлай ехэ. Энэ халаа ажалшан арадай материальна нигааданги байдалай ургалта тухай, социалистическэ гүрэнэй хүсэ шадалые бэхижүүлэлгэ тухай большевистскэ партийн, советскэ правительствын, нүхэр Сталинай сэг ургэлжын анхарал гаргажа байһанай шэнэ толотомо тодо гаршэ мүн гоно.

Партийн ба правительствын энэ түүхэтэ зидхэбэрие хүдэлмэришэд, колхозниууд, интеллигенци — бүхы советскэ арад халуун зүрхэнһөө баясан угтаба. Ажалшадта ямар ехэ анхарал табиха һанийнь энэ тогтоолой пункт бүхэндэ харагдана. — гэжэ Владимир Ильичын өрөмжэтэ заводой слесарь нүхэр Жаров гэнэ.—Бидэнэр болбол манай правительство ба партийна хэдоо этигэдэг ба итгэшэлые байнабли. Советскэ түхэригые бэхижүүлгэ хадаа — һайн ажабайдал өнөө зам мүн гэжэ бидэнэр мүнөөшье мэдэнэбди». «Энэ сэсэмэргэн, тон зүб шидхэбри мүнгэ — гэжэ Верх-Исетскэ металлургическа заводой сталеварнуудаа мэдүүлнэ.

Советскэ түхэригые бэхижүүлгэ ба карточкануудгүй худалдаа наймаанда шэлэн ороого хадаа дайнай һүүлэй табанжалэй түсэбөөр түрүү эдэлжээнэй зорилго гаргоон табигдаһан байна.

Арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба гэмтээхэ хэрэгтэ туйлагдаһан амжалтануд болбол мүнөө үедэ карточна системэ болюулха арга-боломжо үгэнэн байна. Түхэригые бэхижүүлхэ ба советскэ һүүлэй һэргээн бодхоолгын ба мүнгэнэй реформын гол хүшэр хүндэ ябадалынь ажалшадай мүрэ дээрэ тохогдогдог юм. Тэндэ дайнай хойшолонгуудые усадхалга ба мүнгэнэй реформо болбол эжа амидаралда зэйлашагүй шухала продуктнуудай нормые шангадхадаг. үнэ сэн ургуулдаг ба реальна салин хүлэ доошонь болгодог болон худалдэриг үйшүүдэй армие олошоруулдаг байна.

Манай ороодо дайнай хойшолонгуудые үгдхалга ба мүнгэнэй реформо халаа ажалшадай интересүүдтэ хэгдэдэг байна. Совэтскэ гүрэн болбол мүнгэнэй реформо үнгэргэлгэтэй холбоотой хохидолнуудай өхэнхи хубинень өөр дээрээ абана. Олонхи ажалшадай мүнгэ һэлгэлгээр холбогдолтой гэгдэл хохидолнууд ойро зуурын хэрэг ба ехэ бэшэ байха болон хилээмэ, крупагай энэнэй урдахи үнэ сэнгые химдаруулгын ашаар дүүрэн хушагдаха байна. Манай ороодо ажалгүйдэлгэ байдагүй ба байхашьегүй юм. Арадай ажахыда хүдэлмэришэд ба албахаагшадай тоо хэлбэришэгүйгөөр ургана. Советскэ гүрэн болбол хүдэлмэришэд ба албахаагшадай реальнэ салин хүлһэнэй дээшэлэлтые, хүдөөгэй арад зоной мүнгэн доходой үнэ сэнгэй дээшэлэлтые хангана гэжэ. Советскэ хүмүүд болбол парти ба правительствода баяр хүргэн энээн тулэй мэдүүлнэд.

«Би болбол сменэ соогоо 45—50 түхэриг отоноб, — гэжэ Фрунзын нэрэмжэтэ Константиновска металлургическа заводой зальцовщик нүхэр Положеннев хэлэнэ.— Мүнөө энэ мүнгөөрөө удаанайхида орходоо нилээд ехэ эдеэ хоолой продуктнуудые абажа шадаха байнаб, юуб гэхэдэ карточкануд болюулагдаа, линиленхи олон продуктнуудай үнэ сэн химдаруулагдаа, ушар зинмэһээ минии салин хүлһэн ехэ болоно гэжэ».

«Мүнөө колхозой бүхы өлзо доходуудаа худалдаанда үргэн ехэ урасхалаар орожо байха еһотой. Гүрэнэй эдеэ-хоолой, хүнгэн ба текстильнэ ажаүйлэдбэритэй, хүндэ ажаүйлэдбэрийн предприятинууд дээрэхи үргэн хэрэглэлэй эд бараа бүтээдэг пехнүүдтэй нэгэн хамта пютагай ба кооперативна ажаүйлэдбэри улам ехэ далайсатайгаар худалхэ еһотой. Пютагай советскэ ба партийна организациинууд болбол эд товарые тоогой талаар дээшэлүүлхын тула, тэрэнэй шапар ба ассортиментые һайжаруулхын тула үйлэдбэрилгын ба түүхэй эдэй баялиг аргаболомжонуудые оролдосо түгэсөөр бэ үүсхэл ехэгэйгөөр ашаглаха еһотой.

Советскэ худалдаа наймаанай хүтэлэлтэ болоо транспортын хүдэлмэриһөө ехээр худлыдана. Город ба худөөгэй хоорондо, өөнной элдэб районуудаа хоорондо таһалгагүй эд товарай эрьесын түлөө мүнөө нухы түрэлэй транспортын хүдэлмэрилэгшэдтэ онсо харюусалга тохогдоно.

Советскэ худалдаа-наймаанай түргэн хүтэжэхэ хэрэгые социалистическэ ажахын бэшэ бусад һалбаринуудтал мүн адли кадрнууд шиидхэдэг байна. Худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй эд товарые механическаар хубаарилдаг, эд хэрэглэгшэдэй эрилтэнүүдтэ, ассортиментэд, эд бараанай шэнарта хайша хэрэгээр хандадаг заншалые дүүрэн усадхаха шухала байна.

«Советскэ худалдаа наймаан болбол манай, түрэл, большевистскэ хэрэг мүн. Тиихэдэ худалдаа-наймаанай хүдэлмэрилэгшэд, тэрэ тоодо лавкын хүдэлмэрилэгшэд болбол хэрбээ тэдэнэр ганцаахан үнэн сэхэ хүдэлмэрилдэг байгаа һаа—манай, революционно, большевистскэ хүрэгые, ябуулагшад мүн» гэһэн нүхэр Сталинай заабарие удэр бүри һанажа ябаха хэрэгтэй.

Советскэ худалдаа наймаа хүгжөөхэ, ажалшадай жаргалта байдалые саашадань дэбжүүлхэ, социалистическэ гүрэнэй экономическэ хүсэ шадалые бүри ехээр бэхижүүлхэ хэрэгтэ шэнэ шэнэ амжалтануудые туйлахын түлөө!

Харюусалгата зорилгонуудаа бэелүүлжэ эхилээ

Шинэ реформо хэхэ, эдеэ хоолой ханшан ажаҮйлэдбэрийн эд барааг карточкануудые болюулха тухай» Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тҮҮхэтэ тогтоол хадаа аймаанай организацинуудай гүйцэтэй ба харюусалгатай зорилгые табяа. Декабрийн 16-һаа эхилэн хадаа-наймаанай гүрэнэй тогтоогдомол эд бараа болон эдеэ хоолой зүйлүүдые худалдалга эмхидхэгдэһэн байна.

Энэй республикын худалдаа-наймаанай системэ болюулха гэшэ хадаа үндэн сэхээр ажаллажа байһан хүнҮҮдэй интересүҮдые хараһан ябадал гэшэ. Парти ба правительствын Үдэр бүрийн анхаралнуудай нэгые би мүнөөдэр элеэр хаража байнаб. Энэ түүхэтэ тогтоол хадаа хонжоо-наймаа хэхэ ябадалые оготолон усадхажа, ажалшадай байдалые саашадань һайжаруулха байна. Салин хүлэһэндээ абаһан шэнэ мүнгөөрөө шэнэ сэнгээр бүд худалдажа абахамни»

Түрүүшын эд бараан хэзээ хэзээнэйхинһээ гүйсэтэй байгаа. Гансахан «Универмаг» хэдэхэн часай турша соо шэнэ мүнгөөр 100 мянга гаран түхэриг эд бараа худалдаба.

Городой бусад магазинуудта ажаҮйлэдбэрийн эд товарнуудые элбэгэер худалдажа байна. Мүнөө дэлгэрэнгы худалдаа наймаан үдэр бүри үргэдэжэ, ажалшан арадай эрилтэнүҮд улам улам хангагдажа байна.

Е. Ринчинова.

Шэнэ магазинууд

Шинэ реформо хэхэ, эдеэ хоолой ба ажаҮйлэдбэрийн эд бараануудта карточка болюулха тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолэй гараһанай хойто Улан-Удэ город соо хэдэн арбаан дүүрэг, ларегууд, палатканууд шинэгдэбэ.

Энэ оной декабрийн 30 хүртэр ажаҮйлэдбэрийн предприятинууд дээгүҮр ба мүн оо хилээмэ худалдаха 16 магазин, 4 палатканууд нээгдэһэн байгаа. Магазинуудта богоныхон болзор соо эмхэжэ, арад зоной эрилтые хүсэн аар, сэбэрээр ба культурнаар түүдэн байна.

Энэ оной декабрийн 30 хүртэр ажаҮйлэдбүтээлэгшэ завод, Гүрэнэй завод, Мяха-консервын комбинат ба шэлэй завод дээгүҮр гастрономическа продуктово магазинууд нээгдэхэ юм. Тиихэдэ, «Особ-универмагай» система хадаа томо томо ажаҮйлэдбэрийн предприяти дээгүҮр эд бүд ба бусад хэрэгсэлнүҮдые худалдаха ехэ магазинуудые нээхээр бэлэдхэжэ байна.

Мүн Горкоопторгын ба эд хэрэглэгшэдэй загаһашадай кооперацийн системэ болон, промкооперацийн Управлениин системэнүҮд өөһэдынгөө бэлдэһэн ба үйлэдбэрилһэн хүтөө ажахын продуктнуудые загаһа ба Үргэн хэрэглэлэй эд бараа худалдаха шэнэ магазинуудые, ларегуудые нээхээр түхеэрэжэ эхилбэ.

Ц. Намдаков.

Улан-Удын колхозно рынок дээрэ

Шинэ реформо хоолой ба ажаҮйлэдбэрийн эд бараа карточкануудые болюулха тухай» Министрнүүдэй Соведэй ба правительствын тҮҮхэтэ гаргаһан хадаа мүнгэнэй сэнгые үргэлжэлүлэн колхозно рынок дээрэхи худалдаа ба ехэхэн хубилалтануудые хэһэн байна.

Энэ үдэрнүҮдтэ колхозно рынокто нэгэнай сэн 1 килограммынь 25—30 тҮхэриг, өөхэн 45—50 түхэриг, һүн 5—6 түхэриг, мед 35 түхэриг, тоһон 65—68 тҮхэриг гэхэ мэтэ болобо.

Декабрийн 15—16 үдэрнүҮдтэ колхозно рынок дээрэ хҮдөө ажахын продуктнуудые худалдалга хомороолгоо байгаа һаа, мүгөө һүҮлэй үдэрнүҮдтэ колхозниг хҮдөө ажахын продуктнуудые элбэгэер асаржа байна.

Худалдаа-наймаанай сетьнүүд үргэдхэгдэхэнь

Шинэ реформо хэхэ, эдеэ хоолой ажаҮйлэдбэрийн эд бараанууудые абаһан карточкануудые болюулха тухай» МинистрнүҮдэй Соведэй ба Үндэй Центральна Комитедэй тогтоолдашарамдуулан «Буркоопсоюз» хадаагуудаар худалдаа наймаанай ябадалые бүри үргэдхэхэнь.

Декабрийн 15-һаа эхилжэ манай республикын аймагуудаар 2 раймаг, 4 сельмаг, 2 культмаг, 3 ажахын магазин, хилээмэнэй 13 магазинуудые, 9 ларегууд ба бусад хамта 52 магазинуудые нээжэ захалба.

Мүн Бурмонторг городуудай худалдэмэрилэгшэдэй поселогуудаар 6 магазин нээбэ.

Армянска ССР. Октемберийскэ консервэ завод республика дотороо түрүҮлэн жаһ ийгээ түсэбые дүүргээ. 1947 оной турш 600.000 банка фруктово консервнүҮдые үйлэдбэрилэн гаргаһай. Гадна элэй эсэс болтор Үшөө 200.000 банка консервнүҮдые үгэхэбди гэжэ заводой коллектив уялга абаһан юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: укладчица Маро Аракелян бэлэн консервнүҮдые альгаалгадэ бэлэхэжэ байна.

В. Егоровой фото (ТАСС-эй фотохроника).

Газетэ ба журналнуудые захилга һайнаар ябуулагдана

Яруунын аймагай хэлхээ-холбооной конторо (начальникынь нүхэр Петров) энэ жэлдэ республиканска газетэ ба центральна журналнуудые захилгые аймаг соогоо үргэнөөр эмхидхэбэ. Илангаяа «Бурят Монголой Үнэн» газетэ захилга энэ жэлдэ эрид олошороо.

Гадна, хэлхээ-холбооной худэлмэрилэгшэд газетэ ба журнал захилгануудые эмхитэйгээр үнтэргэхын түлөө аймагэйнгаа колхозуудые, совхозуудые ба МТС-үҮдтэ гарабад.

А. Почеткин.

Библиотекэнүүдтэ номуудые

Манай республикын библиотекэнүҮдтэ үдэрһөө үдэр бүри номуудайнь фонд ургана.

ҺүҮлэй үедэ культурно-гэгээрэлэй эмхизургааануудай хэрэгые эрхилхэ Управлени республиканска библиоллегоорэр дамжуулан городуудай ба худөөгэй 15 библиотекэнүҮдтэ болон уншалгын байшангуудта 4 мянган экземпляр алдэб номуудые альгаэбэ. Тэрэ тоодо аймагай библиотекэнүҮдтэ 8604 тҮхэриг, уншалгын байшангуудта 1903 түхэриг номуудые альгаэгдэһэн байна юм.

Колхозой ан үсхэбэрилэгшэ

Иволгын аймагай «Первое Мая» колхозой ан үсхэбэрилэгшэ нүхэр Титов өөрынгөө харюусалгата худэлмэрилэ апхаралгайгаар хандадаг дээрэһээ эрхим амжалта гуйлажа шадаба. Үнэр Титов байгша оо соо халтар хара эхэ үнэгэн бүриһөө 4—4 гулгэдые абажа, хоролтогүйгөөр тэнжээбэ.

МОДОБЭЛЭДХЭЛДЭ—ҮРГЭН ДАЛАЙСА

Мүрысөөндэ түрүүлэн

Ленинградайхилэй үреалай дэлгэрэнтэр ой модоной ажаҮйлэдбэрийн предприятинууд дээгүҮр модобэлэдхэлэй табанжэлэй гүсэбые дүрбэн жэлдэ дүүргэхэ гэһэн мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрһэн юм. Энэ мүрысөөндэ түрүҮ модо отологшод, шэрэгшэд жэшээтэ һайн амжалтануудые туйлажа байһан тухайнь мадэсэлнүҮд ороно.

ТүрүҮшүҮлэй зэргэдэ ябаһан модо шэрэдэг шофернууд Николай Новиков ба Владимир Кровец гэгшэд ажалай жэшээтэ һайн амжалтануудые туйлаһан байна.

ҮглөөгүҮр, үшөө харанхы байхала, гүнзэгы ой соо барилгаһан, модошолой гэрэлүҮдтэ лампын гэрэл яларан харагдана. Эгээл эмэ үедэ гараж соо һоо автомашинануд гаража, сэбэр мүльһэн харгыгаар ойн гүн худар яларан ошоно. ТүрүҮшын машинада Владимир Кровец ба удаадахи машинада Николай Новиков ябана. Эдэнэр хоорондоо мүрысөн ажаллаг туладаа, бүгэдэнһөө урид ажалайнгаа үдэрые эхилээ.

Владимир Кровец Ханхагатайн мехлесопункт дээрэ алдартай болоһон хүн юм. Тэрэнэй даажа ябаһан машина хоолоо һайнаар харууһалагдажа байдаг туладаа, нэгэнтые часаар һааталагүй. Үнгэрһэн жэлдэ нүхэр Кровец үдэр соогоо 40 кубометр хэрэгсэлэй модо шэрэдэг байһан юм. Теэд мүнөө 60 кубометр модо шэрэдэг болобо. Автомашина бүхэн үдэрэй 22 кубометр модо шэрэхэ нормотой, гэбэшье нҮхэр Кровец мүнөө энэ нормые турба дахин үлүҮлэн дүүргэдэг болоод байна.

ПҮхэр Кровецын эхилһэн ажалай дүршэл халаа бүхы шофернуудай дунда дэлгэрээ Тимофей Афанасьев, Александр Соболов, Георгий Васильев гэгшэд мүнөө энэ нүхэрэй жэшээгээр ажаллажа, даалгабаринуудаа хоолоо үлүҮлэн дүүргэнэ.

Модо шэрэлгынгээ тэбанжэлэй тҮсэбые дүрбэн жэлдэ дүүргэхэбди гэһэн үгээ түрүҮ шофернууд Николай Новиков, Владимир Кровец гэгшэд үнэн сэхээр бэеҮлжэ эхилээ. Эдэ нҮхэдэй жэшээ хаахаанагүй домжосол!

К. Григорьев.

КОМСОМОЛЕЦУУДАЙ ҮҮСХЭЛ

Модобэлэдхэлэй түсэбые болзорһоонь үндэ дүүргэхэ гэһэн үреалые ой модоной ажаҮйлэдбэрийн бүхы хүхэлмэришэд ажалай шэнэ шэнэ ҮҮсхэлнүҮдэр уттажа байна. Тиихэдэ, манай республикын колхозно тарилшад мүн өөһэдынгөө зүгһөө шэнэ шэнэ ҮҮсхэлнүҮдые гаргана. Закаменай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүҮн, комсомолец нҮхэр Будаев гэгшэ нимэ һайн ҮҮсхэлые эхилһэн байна.

—Би, мүнөө үедэ һэргэн бодхоогдожоо ба шэнээр баригдажа байһэн фабрика заводуудта, һургуули, больницануудта, электростанцинуудта, шахтын ба рудникуудай барилгада барилгын модон угаа схээр хэрэглэгдэжэ байһаниие мадэнэб. Тиимэдэ би модо бэлэдхэлэй хүхэлмэрида һайн дураараа ошохомни,—гэжэ комсомольско суглаан дээрээ нҮхэр Будаев мэдүҮлһэн юм.

Нүхэр Будаевай үүсхэл хадаа Закаменай аймагай комсомольско организацинуудта тон түргэнөөр мэдэгдэжэ, колхозуудыг бүхэнһөө комсомолецуудые өөһэдынгөө һайн дураар модобэлэдхэлэй хүхэлмэридэ гараһан байна. Тэдэнэрэй дундэ Киронэй нэрэмжэтэ колхозой комсомолец Банзаракцаев, «1 мая» колхозой гэшүҮн Дарья Кольцова гэгшэд бии. Эдэ нүхэдүҮд мүнөө Эрийскэ мехлесопунктда, Шулуутайн леспромхоздо ерээд, модо отололгын үндэр бүрийн даалгабарине үлүҮлэн дүүргэгшэд бэ мүрысөөе үүсхэгшэд болонхой.

В. Цырендоржиев.

Эмхидхэл ба хүтэлбэриин муу дээрэьээ

Модобэлэдхэлэй ба шэрэлгын намар үбэлэй сезон эхилһээр 2 һара тухай болоно байна.

Гэбэшье, манай республикын модобэлэдхэлэй зарим предприятинууд дээгүҮр олон тоото дутуу дунда зүйлнүҮд тохеолдожо, модобэлэдхэлэй түсэб даалгабари дүүргэгдэдэгүй байна. Илангаяа модо шэрэлгэ муугаар ябуулагдана. Энэ юуи дээрэһээ болооб гэхэдэ, сезонно хҮхэлмэридэ машина, трактор, уналга моридуудые элсүҮлгэ муугаар ябуулагдаһан дээрэһээ гулдыдаһан байна юм.

ВКП(б)-гэй Обком ба БМАССР-эй МинистрнүҮдэй Совет болбол өөрынгөө 1947 оной ноябрийн 21-эй тогтоол соо сезонно хүтэлмэришэдые гаргалгые ВКП(б)-гэй зарим айкомууд ба аймгуйсэдкомууд муугаар ябуулна гэжэ тэмдэглэхэ зуураа, тэдэнэрые модо бэлэдхэлдэ хүхэлмэришэд ба унаа мори гаргалгые бодото һайнаар эмхидхэхые ба хүтэлбэрилхые уялгалһан байна юм.

Теэд, зарим аймагууд мүнөө хүртэр энэ тогтоолые бэелүүлжэ шадаагүй байна. Жэшээлхэдэ, Яруунын аймаг декабрийн түрүҮшын 10 хоногой эсэстэ модобэлэдхэлгэдэ сезонно хүхэлмэришэдые гаргалгые 21 процент, Бяхтын, Хэжэнгын аймагууд —50—60 процент, Бичурын аймаг 57 процент гэхэ мэтээр дүүргэһэн байна юм. Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, ВКП(б)-гэй тус айкомууд ба мүн аймгуйсэдкомууд болбол модобэлэдхэлдэ сезонно хүхэлмэришэдые гаргалгые эмхидхэхэ ба хүтэлбэрилхэ талаар Үшөө мүнөө хүртэр ямар хубилалтануудые гаргаагүй байнь гэршэлнэ.

Хэжэнгын аймагай колхозуудһаа 200 гаран колхозниг модо отололгодо гаргадаха еһотой байһан аад, һүҮлэй үдэнэй мэдээгээр тэрэнэй хахад хубинь гаргаагаа байна юм. Доодо-Худанай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз, Дээдэ-Худанай «Манай ажал» колхоз. Хэжэнгын «Комсомол» колхоз модо отололгодо ба шэрэлгэдэ колхознигуудые ба унаа мори гаргалгые оройдоо һаяхан эхилжэ байнад. Эдэ колхозуудай хҮтэлбэрилэгшэдэй гүрэнэй угаа шухала удхашанартай хэрэгые гэдэргэнь татажа байхала, ВКП(б)-гэй айком ба мүн аймгуйсэдкомой зүгһөө ямаршье шэнгэ хэмжээнҮдые ябаагүй, юрэнхы заабаринуудаар хүтэлбэриеэ хизаарлажархиһан байха юм.

Мүн тиихэдэ, модобэлэдхэлэй томо томо предприятинууд дээгүҮр ажал эмхидхэхэ ба модошодой байра байдалые һайжаруулха талаар нилээд ехэ дутуу дундануудые бии байна. Энэ дутуу дундануудые тухай манай газетын хуудһанууд дээгүҮр шүҮмжэлэгдэһэн байна, гэбэшье, һүҮлэй Үдэр хүртэр зарим хүтэлбэрилэгшэд заагдаһан дутуу дунданууд усадхажа шадаадүй. Шулуутайн леспромхозой Сагаан-Уһанай участок дээрэ колхозуудһаа ерэһэн модошод муугаар түхеэрэгдэһэн ба үйтан бэрагууд соо байха юм. Тиихэдэ, Хандагатайн мехлесопунктда Хэжэнгын аймагһаа ерэһэн колхозниг мүн лэ тулюураар дулаалагдаһан ба түхеэрэгдэһэн барагууд соо байна. Үнгэрхэдөө тус мехлесопунктын хүтэлбэрилэгшэд колхознигуудай байха барагуудые лампа, керосин гэхэ мэтын зүйлнүҮдээр хангажа чадаагүй. Тиимэ дээрэһээ, модошод зарим үедэ харанхыгаар шахуу бэйдаг.

Сезонно хүхэлмэридэ ерэһэн колхозниг-уудай дунда агитационно-ойлгуулламжыг хҮхэлмэри муугаар ябуулагдана.

Эндэ модошод газетэ, журнал болон бусад ном дэбтэрнүҮдые тон үсөөнөөр абана.

Иимэ ехэ дутуу дунданууд нилээд олохон предприятинууд дээгүҮр бии байна. Гэхэтэй хамта, ВКП(б)-гэй зарим айкомууд ба мүн аймгуйсэдкомууд модошодой ажабайдалые һайжаруулха хэрэгтэ анхаралаа табиха ба ажалай эмхидхэлые һайжаруулха, бүтээсые дээшэлүҮлхын түлөө ерид шуудаа хэмжээнҮҮдые абахынгаа орондо, харин «ядбал лэ хүхэлмэришин хүсэ ба унаа мори модобэлэдхэлдэ гаргалгые дүүргэхэбибди» гэһэн асуудалаар бүхы ажалаа хизаарладаг байха юм.

Теэд, ВКП(б)-гэй айкомууд ба мүн аймгуйсэдкомууд болбол модобэлэдхэлдэ унаа мори ба хүхэлмэришин хҮсэ гаргалгын түсэбые дүүргээд, саашанхи бүхы харюусалгые өөһэдынгөө зайлуулхэ бэшэ, харин модобэлэдхэлэй түсэб дүүргэлгын түлөө гэхэ харюусаха байһанаа мадэхэ еһотой гэшэ. Тиимэдэ модобэлэдхэлэй предприятинуудай бүхы ажал хүхэлмэрине хинаха, шалгаха ба эндэ тодорхой тобшо хҮтэлбэринҮҮдые бэелүҮлхэ еһотой болоно. Мүнөөтэрэй байдалаар модобэлэдхэлэй ехэнхи хубине эзэдэг Зайграйн, Сэлэнгын, Прибайкальска ба Хоринин аймагуудта модо отололго, шэрэлгэ түлэг дундаа ябуулагдажа байна. Эндэ түрүҮ участогуудые ба түрүҮ модошод ажалай һайн үүсхэлнүҮдые гаргадаг байха юм. Гэбэшье, Эдэ үүсхэлнүҮд ба дүршэлнүҮд бүгэдэн шадабари болоожо үшөөл шадаагүй байна.

Эгээл иимэ дээрэһээ, модо отололгын, шэрэлгын хүхэлмэридэ байгаа эмхидхэлэй ба хүтэлбэринин дутуу дундануудые дары эсэслэм усадхаха шухала болоно.

Ж. Жамбуев.
Д. Гунзынов.

КРИТИКА БА БИБЛИОГРАФИ

ЦЭДЭН ГАЛСАНОВАЙ ШЭНЭ ШҮЛЭГҮҮД

Цэдэн Галсанов ехэ залуугаар ерын богоныые алхажа, бурят-монгол литературоведшодой түрүҮшын зэргэлэ ерэ байна. Цэдэн Галсанов 1936 оной нилээд, мүнөө хҮртэр нилээд олон — шүлэгүҮдые, поэмэнүҮдые— ерэлэ. Тэдэнэйнь дундэ «Сталин — ерэ», «Баатарай домог», «Дүрбэн үндэр, ерэ», «Павел Балтахинов» гэжэ ерэ ба «Байкалай долгинууд», «Сонгоһан», «Соло дуудалга» гэжэ ерэ сборнигуудые удхашанаба түхэл найруулгынгаа талаар ерэ гарахэ юм.

Галсановай зохеолнуудай голой зорилго парти, арад, эхэ орон гэһэн ерэ таһаршагүй, бэе бэетээ пигтаа ерэ түгэнүҮдэнэ. Мүнөө, манай ардай, манай эхэ ерэ ямагые илагша, хамагые бүтээгэ ерэ Цэдэн Галсановай дуу шүлэгүдэ шэмэнь, дали жэгүҮрнь ерэ Цэдэн Галсановай зохеолуудта арад олоной онсо анхаралые ерэ Сталинда зорюулжа бэшэгүҮдынь илангаяа хурса тоо ерэ байдаг. Цэдэн Галсанов вождь ерэ дүрэ шарайе, тэрэнэй революцыые, эмхидхэгшэ хабые харуулгэр онтохоной элиһэн мүлирһэн ерэ хандадаг бэшэ, харин ерэ ааһаа, тэмсэлэй долгинһоо ерэ дүрэһэн тоо гүнзэгы удхатай. ерэ далайсатай үгэнүҮдтэ ханда ерэ

...Агуу уужам
дэлхэйдэ
Алдарта нэгэн баатар бии.
Арад зонойм
ороидо
Алтан мүнхэ нараи бии.
Ухаан Үндэр
бодолынь
Уула Сарьдагые дабуулдаг,
Бадараа гүнзэгы
хҮсэлынь
Байгал далайе уудалдаг.

Цэдэн Галсановай мэнэ һаяхан хэблэгдэһэн «Шэнэ гаряан»*) гэжэ шүлэг үдэйнь сборник тус зохеолой авторай улам саашаа хүгжэһыень, творческо дэлисэ улам ехэдхэһыень, арадай ажабайдалда улам гүнзэгыгөөр ороһыень элиһэн харуулна.

Галсанов һүҮлэй жэлнүҮдтэ республикынгаа олон аймагуудаар, колхозуудаар ябаба. Тэрэ ябаһан лэ газартаа болоһон бүхы событинуудта анхаралтай хандажа, мэдэнһээ өөрынгөө зохеолдо үрэ шэмые шүҮжэ абадаг байна.

Цэдэн Галсановай шүлэгүҮд соо үншагшад хадаа манай республикын солото шүҮлэтэй уулзана.

Табан жэлэймпай
ТҮсэб баяраар гэрэлтэнэ.
Тарган онуудай
Тамир шарайнууд үзэгдэнэ.
Буруун булшаптай,
Адуун зрьбантай ондо ороод,
Сагаан эдеэнэй
Сэгээ дээжэ амтаар оушхана.
...Шуур шуур...
Шуумгай һайханаар гураг паая.
Буур-буур...
Хамар сорьемо эйраг бүлээ.
Мүр-мүрөө шишлээд,
Мүрысөө хэжэ үрилдая!

Эдэ мүрнүҮд манай республикын һаалишадай мүрысөөе ҮҮсхэгшэ Е. С. Зайцевада зорюулагдана. Тиихэдэ Цэдэн Галсанов табэн жэлэйнгээ түсэбые найман һара соо дүүргэһэн алдарта слесарь нүхэр Звягинцевай ажалай хабые харуулжа:

Хабата бэлсангай хүсэн эршэдэжэ,
Хамсыгаа дээшэнь,
дээшэнь шууна.
Шэдитэ станогойнь шэжэм түргэдэжэ,
Шэмээгээ саашань,
саашань тууна

гэжэ ямаршье госолтын тэмдэггүйгөөр башэнэ. Зүгөөр хүн бүхэн нүхэр Звягинцевай «хабата бэлсашайнь хҮсые» сэдьхалдээ мэдэрнэ.

Галсановай урда — Кударын МТС-эй залуушуулай тракторна бригадын бригадир Цырен Дамбаев. Тэрэ трактораа жолоодоо, «Кударын дуулим талын хүрьһэ урбуулан» ябана. Галсанов гэрэнэй гарые шанга адхажа:

ХҮсэтэ орео машинын
Холошо жолоо барьяаша,
Кударын дуулим талые
Хүдэр гарэараа тарьяаша,
Залуу бригадир Дамбаев
Замай уужамаар алдаршыш!

гэжэ үнэн зүрхэнһөө уряална.

Зайграйн модошод, Илькын малшад, Баргажанай ангуушадай солото ажалшадэй шүҮлэгүҮдийнь аялгые гоеоно. Тэрэнэй дуунуудайнь мүрнүҮдтэ Түнхэнэй аршаанай бурьяяха, Сэлэнгэ мүрэнэй шаяяха, Илька нуурай мирэлзаха, алтаргана тарьяанай долгилхо, сомоогой һүринүҮдэй зэрлигээтэхэ хараглана.

Цэдэн Галсановай шэнэ шүлэгүҮдтэ үйлаһан үшөө нэгэ амжалтань юуб гэхэдэ, поэт өөрынгөө зохеолнуудай тематикые үргэдхэһэн байна. Тэрэ гансахан лэ пютагайнгаа баялигые, танил солото хүнүҮдээ маггажа бэшэдэг бэшэ, харин бүхы советскэ ороной үргэн баян байдалые, советскэ хүнүҮдэй сталинска табанжэлые үзелүҮлхэ тэмсэлые харуулхые оролдоно байна. Энэ талаараа Ц. Галсановай «Баатар минин Сталинград», «Ленинград», «Баатарай дурасхал», «Лиза Чайкинада» гэһэн шүлэгүҮдынь сборнигойнь шэмэ болоно.

Цэдэн Галсанов литературада ороһон сагһаа хойшо буряг монголой шүлэг найруулгые шэнэ замда оруулхын түлөө нилээд олон туршалгануудые хэһэн байна юм. Тэрэнэй зохеолнуудай соонь формынгоо талаар ехэ һонирхолтойнууд шүлэгүҮдушарна. Үшөө 1935 ондо бэшэһэн «Нимбуу» гэжэ шүлэг соогоо Галсанов ороо шүлэг найруулгын ямбическа хэмжээс хэрэглэһэн байна.

Будын Нимбу — батрак.
Уйтай... умдаа хүреед
Байгаа бэлэй, гартаа
Бүлюу, хажуур баряад.

Тиин саашадаа ороо шүлэг найруулгын хэмжээнүудые хэрэглэһэн анэ дүршэлөө бата һайнаэр хүсэндэнь оруулжа шадаашьегүй һаа, Галсанов хадаа өөрынгөө шүлэгүҮдые эсэстэнь хүртэр рифмовалжа шадаһан бэ үгын үеннүҮд дээрэ түшэглэдэг болоһон байна. Энэ талаараа тэрэнэй шэнэ шүлэгүҮд ехэ һонирхолтой байха юм.

Бидэнэр гурбабии эрэлхэг буушан;
Поэмнай — Түлын табанзуушын,
ПҮгөөдэмнай — талын дууша
алуушан.
Гурбадахимнай — тайгын ангуушан.

Эндэ Галсанов үгынь толгой холбуулха ябадалдэ һаналаа табинагүй, рифмэтэй бүхы сохидосоо хандуулһан байна. Нимэ һээнь эдэ мүрнүҮдые бэедээ шэнгээһэн Галсановай «Эрэлхэг гурбанай тухай балладань тусгаар эмхидхэгдэмэл формой ба героическа аялгатай болоно.

Энээнтэй дашарамдуулан манай шүлэг зайруулга тухай хэдэн үгэ хэлэбэл нимэ байна.

Манай поэзүҮд ороной литературна туршалгүҮдые, тэрэнэй теоретическа үндэһэ һуурнуудые шудэлха бүреэ толгой олбуулһан аад, ямаршье эмхидхэлгүй, ямаршье рифмэгүй, балар рифмэтэй аад, шүлэгэй маягтайгаар зурылгажа бэшэһэн үгэнүҮдэй суглуулбарине шүлэг гээшэ гэжэ хараха ябадалаа болижо байна. Энэнь ехэ баясхалантай зүйл болоно.

Толгой холбуулха ябадалые бидэ арсанагүйбди. Ушарынь эмхидэй рифмэ хадаа манай шүлэгүҮдтэ ямар нэгэн эмхидхэл олгоно, үгын аялгые нэгэ шэглэлдэ оруулна. Гэхэтэй хамта, толгой холбоолго хадаа манай шүлэг найруулгын үндэһэ һуурнинь боложо огто шадахагүй байна. Мүн тэрэшэлэн нэгэ мүр соо ороһон үгэнүҮдэй тоонь заалһаа адли байха һан, үгэмнай стопа болоно гэһэн ябадалые хҮсэд һайнаар эбдэжэ шадашьегүй һаа, энэ формальна принцип хадаа поэзэй бололые хурсэ тодоор гаргаха ябадалдань һаад хэхээ болихо аабза гэжэ ханамаар.

Энэ асуудал тушаа Цэдэн Галсановай шүршэлнүҮд ямар нэгэн эхи табилга боложо болоно. Жэшээлхэдэ:

Мэлпа арад
Малгайгаа абаш,
Һапан дурлаш
Һарабшалана.

Энэ нэгэ мҮр соо ороһон үгэнүҮдэй гоогой олон, үсөөн болоһонһоо шүлэг шапараа гээнэгүй, харин тэрэнэй ритмическэ холболдолынь бата боложо үгэнэ.

Галсановай шүлэгүҮдэй тус суглуулбарин соо дутуу дунда зүйлнүҮд огто үгы гэжэ баталжа болохогүй байна. Цэдэн Галсанов зарим ушарнуудта шүҮлэгүҮдэйнгээ формолонь бариглаад, хэлэжэ байһан хөөрөөгөө эсэстэнь хүртэр дүүрэн ялгаар ябуулнагүй, энэ тэндэнь таһалдуулжархин алдана гэжэ һанаадаар. Жэшээлхэдэ, тэрэнэй «УбукунГЭС» гэжэ формынгоо талаар ехэ һонирхолтой шүлэгыень уншая.

— Һонирхожо харыт, — гэнэ, —
Эгээ баруун тээш,
Энэ хүбшэ гээш
«Тельман» колхозой шэнэ
УбукунГЭС...
УбукунГЭС!

Харахада формонь зохистой байна. Теэд энэ мүрнүҮх соо ямар тиимэ поэтическэ удха оруулагдана, ямар тиимэ мартагдашагүй бодол хадаглагданаб гэхэдэ— гээш, тээш, ГЭС, ГЭС — гэһэн рифмэнүҮдһээ бэшэ, бусад ҮгэнүҮдэйнь шэгнуур һэбэхи болошоно.

«Сэлэнгын аймаг» гэжэ «у, у» хоер үзэгүҮдэй толгой холбуулжа бэшэгдэһэн шүлэг байна. Энэ шүлэг соо:

Үдэшэ болоходо эзрсэг гартаа барижа,
Үльмыдее дулаахан нооһон оймһо
оежо...

гэхэ мэтэ мүрнүҮд ушарна. Эндэ толгой холбохын тулада «Үльмыдее» гэһэн үгые поэт оруулна. Зүгөөр хүн гансал Үльмыдее Үмдэхэеэ оймһо оедог бэшэ, хүлдее үмдэхөө оедог байна. Гадна, Цэдэн Галсановай шүлэгүҮд соо «аршаан», «галаб үе», «хурим түрэ», «төөлэй» гэһэн ҮгэнүҮд үлүҮтэ олоор хэрэглэгдэнэ. Энэнь шүлэгүҮд соо ороһон үгэнүҮдэйнь лексикониие үсөөрүүлнэ. Тиихэдэ зарим газарнуудта үгын үеннүҮдэй тоое адлаар үлөөхын тулада поэт орфографическа алдуунуудые зорюута хэнэ. «Байна» гэжэ Үгые «байн», «дээрэ» гэһэн үгые «дээр» гэжэ бэшэнэ. Энэнь үлүҮдэ һанагдана.

Зүгөөр эдэ дутагдалнууд Цэдэн Галсановай шэнэ шүлэгүҮдэйнь юрэнхы шапарыень доошоруулнагүй. Тэрэнэй шэнэ шүлэгүҮд поэзэй пигээд ургаһыень бэ мэргэжэл ехэтэй болоһыень гэршэлнэ, «Шэнэ тарьяанэ ехэ хэрэгтэй пом.

Ж. ТУМУНОЗ.

*) Цэдэн Галсанов. «Шэнэ тарьяан» шүлэгүҮд. Улан-Удэ. Нюур 94. Үнэ 50 мүнгэ.

Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Советэй Лондонско сесси дээрэ

ГЕРМАНИ БА РЕПАРАЦИОННО АСУУДАЛ

Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Советэй заседани дээрэ декабриин 12-до В. М. МОЛОТОВОЙ хэлэһэн үгэ

Үржаҳар г. Маршалл болбол Германиһаа Советскэ Союзда үгтэхэ репарационно оруулганууд энэ дары болюулха тээшэ зорюулгаһан мэдүүлгые Америкын Холбоото Штадуудай пэрэһээ хэбэ. Г. Бевин Англиин правительствын нэрэһээ эпэ мэдүүлгысиь зүбшөөбэ. Тэрэнэй һүүлээр г. Бидо Франциин правительствын нэрэһээ мүн зүбшөөлөө. мэдүүлбэ. Тиигэжэ гурбан правительствонууд нэгэ фронт боложо Советскэ Союзда репарационно оруулга хэхые эсэргүүсэжэ байна.

Гэбэшье, өдэ мэдүүлгэнүүдэй үндэһэгүй байһыень ажаглан харахада бэрхэтэй бэшэ. Германиһаа абтаха репарацинууд туhаа Советскэ Союзые ба бусад союзнигуудые дэмжэхэбди гэһэн шиидхэбэрние абажа байхадаа дайнай Үедэ Америкын Холбоото Штадуудай, Англиин ба Франциин үеһэн мэдүүлгэнүүдтэ мүнөөнэйнь мэдүүлгэнүүд эрид зүрилдэнэ.

Ялтинскэ ба Потсдамска хэлсээнүүд туhай дахин һанууулаад, репарацинууд туhай асуудалые эсэслэн шиидхэхые Советскэ Союз гуйла бэшэ, харин эрижэ байна гэжэ хэлэхэ еһотойб. Репарационно асуудал тушаа хэлсээнүүдые хоohон саарhан дээрэ үлөөхагүй. харин шиидхэгдэһэн еһоорынь дүүргэхые Советскэ Союз баадама.

Энэ асуудалда Советскэ Союзай болон, ялгаатай зүбхэн лэ ажаүйлэдбэриин өды гэды монополистнууд Германиин баруун зононуудтахи эзэмдэлгын хуули засагуудаар дэмжэгдэнэ. Германска ажаүйлэдбэриин хэрэгтэй. Одоол тиихэдэ Германиин баруун хубида экономическа ажабайдалыг шухала зэргээр һэргээн болхоолго эхилхэ ба германска арад зоной ажа амидаралай хэмжээн дээшэлхэ болопо.

1. Репарацинуудай хэрэг ямар байдалтайб

Ажаүйлэдбэриин гаргажа байгаа продукциһаа репарационно оруулганууд болюулхые США-гэй правительство манда дурадхана. Гэхэтэй хамта, түхеэрэлгэнүүдые тушаажа, репарацинуудые оруулха хэрэг ямар гээшэб гэжэ юушье хэлэгдээгүй. Иигэжэ дуугайгаар гараһан ушар дамы бэшэ. Потсдамска хэлсээнэй еһоор Германиин баруун зононуудhаа 20 союзна оронууд түхеэрэлгээр репарационно оруулгануудые абаха еһотой гэгдэһэн болобошье, 1947 оной ноябриин 1 хүртэрхи үнгэрһэн бүхы саг соо эдэ 20 оронууд, СССР-ые тоололсон, оройдоо 33 миллион долларай тиимэ түхеэрэлгые эбһаһан байна. Баруун зононуудhаа орохо репарацинууд бодото дээрэ таһалдаба гэжэ өнөөн дээрэһээ харагланабшуу. Иимэ байлалые тесахээр гү? Баруун зононуудhаа репарацинуудые абаха эрхэтэй 20 союзна оронууд бултадаа хоер жэл хахад соо оройдоо 33 миллион долларай репарацинуудые абаад байһан ушар эдэнэ зугаа өнөдөл бэшэ аал? Хэрбээ абаһан уялгануудаа дүүргэхэ гэжа хүсэдэг юм һаа, иигэжэ дүүргэдэг юм аал?

Дай хэхэдээ, союзнигуудай хэрэгтэй болоод байхада, тэдээнние тоолодог ба тэдээндэ бага бэшээр үгеэ үгэдэг, уялганууда гараа табидаг байгаа. Теэд, дайнай Үедэ тиимэ байгаабшуу. Зүгөөр эб найрамдалые тогтоохо сагай ерэхэдэ тэдэ үгнүүдhээ үлэһэн юумэ тон бага. Арадуудай эрхэ ба интересүүдые хүндэлхые, даажа абаһан уялгануудаа эбдэршэгүйгөөр сахихые эрижэ байгаа демократическа эб найрамдалые тигэжэ зохеодог юм аал? Империалистическэ эб найрамдалые тогтоохоо орходоо демократическа эб найрамдалые тогтоолгэн бусад арадуудай эрхэ ба интересүүдтэ хэйна хэрэгээр хандалаг. абаһан уялганууда эбдэлэг ябадалтай пабашье таарадахагүй байна.

Германиин баруун зононуудhаа түхеэрэлгэ оруулха талаар репарацинууд ямараар дүүргэдэжэ байһанай тухай тоо мэдээнүүдые харуулhан байнаб. Тэдэ уялгануудые дүүргэхын тулада бодото хэрэг дээрэ юушье хэгдээгүй, харин тон толгой үрэнүүдээр бүхы дээрэ хизаарлагдаһан байна. Мүнөө болоходо гаргаглажа байгаа продукциһаа репарационно оруулгануудые тушааха ябадалда эсэргүү гол добтолго ябуулагдана. Американска делегаци эндэшье мүн лэ тон бүтэмжэгүй аргументнүүдые хэрэглэнэ.

Теэд, баримтануудые абаад үзыт. Баруун зононуудhаа ямаршье репарационно текущи оруулганууд хэгдэнагүй. Гэбэшье англо-американска нэгэдэмэл зоно соо ажаүйлэдбэри болбол 1938 оной хэмжээнһээ оройдоо 35 процент дээшэ болоно. Германиидахи советскэ зонохоо репарационно текущи тушаалганууд хэгдэжэ байбашье өнөдхи ажаүйлэдбэри 1938 оной хэмжээнһээ 52 процент дээша гараһан байна. Тиимэһээ советска зонодохи ажаүйлэдбэриие һэргээн бодхооходо үлэмжэ орео оршон байдалтай байбашье, эндэхи ажаүйлэдбэриин индекс англо-американска зоныи ажаүйлэдбэриин индексдэ ороходоо нэгэ хахадаар дээгүүр байна. Репарационно оруулганууд ажаүйлэдбэриин һэргээн бодхоолгодо һаад хэнэгүй, харин, һэргээн бодхоолгодо туһа хэпа гэжэ эндэһээ харагдана. Нээрээшье Германиин зүүн зонодохи германска амгалан шанартай ажаүйлэдбэриие һэргээн бодхоохо тухай Германиин һүүн зонодохи советскэ хуули засагууд ели болохоор һанаагаа табидаг байна. Англо-американска ба французска хуули засагууд өөһэдынгөө зононуудта тад ондоо политика ябуулна.

Сэрэгэй ажаүйлэдбэриие һэргээхэ ябадалые ябашье гаргахагүйбди гэжэ хараалха зүүрна, германска ажаүйлэдбэриин тушаа ялгар политикые ябуулха еһотойбди гэһэн асуудал гарана.

Баруун зононуудтахи ажаүйлэдбэриин продукциие, 1938 оной хэмжээнһээ үлүү гараһан мүнөөнэй 35 процентын орондо 35 процент хүртэр хэхэ болгохын тулада амгалан шанартай ажаүйлэдбэриин хугэлтэдэ харгы гаргахэ гэхэ гү, али англо-американска зонодохи ажаүйлэдбэриие һэргээн бодхоолгын мүнөөнэй хэмжээе хоер дахин хэхэ болгохо гэһэн—тиимэ нэгэ политика байна. Тиигэбэлэй репарационно текущи тушаалгануудта 10 процент һомологдоод байхада, мүнөөнэй 35 процентын орондо продукциин 60 процентэ немецүүдтэ үлэхэ байна. Энээнэй эсэстэ репарационно тушаалгануудые дүүргэгдэхэ ба мүн немецүүдые ажаүйлэдбэриин продукциие хоер дахин сохэр абадаг болохо. 1938 оной хэмжээнһээ 70 процентээр германска ажаүйлэдбэриин үлүү болоошье һаань тэрээнние бүри дээшэнь гаргаха хэрэгтэй байнабшуу. Зүбхэн лэ харгы замые сэбэрлээд, дүрбэн державнуудай хинаалта доро германска ажаүйлэдбэриин заахнааршье дэлгэрхэ арга-боломжые үгэбэл, ажаүйлэдбэриин продуциин зарим хубине репарационно тушаалганууда һомолхо зорилго болээр шиидхэгдэхэ байна. Гэхэтэй хамта, германска арадай хэрэгсэлнүүдые хангаха ябадал нилээд дээшэлжэ, тэрэшэлэн германска ад бараае бусад оронуудта экспортдэ гаргаха арга-боломжо ехэ болохо.

Хэдэхэн саг үшэрөөд байхада немецүүд репарацинуудта түлэжэ дүүргэхэ, тиихэнь ажаүйлэдбэриин продукци бүхыдөө гэрээнэй гарта үлэхэ ба мүн ажаүйлэдбэриншье муу бэшээр бэхижэхэ байһаниие мартажа болохогүй. Репарационно текущи тушаалганууд германска арадай ажа амидаралай хэмжээе доошонь оруулха гэһэн хөөрэлдөөнүүд германска ажаүйлэдбэриин нимээр хандаад байхада хоohон болохо ба бодото байдалые зүбхэн лэ балартуулха байна.

Германска амгалан шанартай ажаүйлэдбэриие һэргээн бодхоолгодо һайнаар хандалга топ лэ зүб политика гэжэ Советска Союз тоолопо. Энэ прогрессивнэ политикын германска арадай талаһаашье дүүрэнээр дэмжэгдэхэ байһандань һэжэглэжэ болохогүй.

Германска ажаүйлэдбэриин һэргээн бодхоолгодо һаад хэхэ, машина үйлэдбэриилгые, хубсаһа ба гутал үйлэдбэриилгые, идеэ хоолой продуктнуудые үйлэдбэриилгые, химическэ ажаүйлэдбэри ба амгалан шанартай индустриин бусад һалбаринуудые һэргээн бодхоохо арга-боломжые немецүүдтэ үгэхэгүй гэһэн—ондоо нэгэ политика байна. Германска ажаүйлэдбэри заримнэгэн американска, английска ба французска ажаүйлэдбэриин монополистнуудта конкурент болохонь гэжэ айгалд, һэргээн бодхоолгые удааруулбал, тэрэнэй һэргээн бодхоолгыень, хүл дээрэ одожо заһархаднь хойшодоошье һаад хэхэ болоно. Иимэ политика германска арадай интересүүдтэ зүрилдэхын хажуугаар, мүн Европын бусадшье арадай интересүүдтэ зүрилдэнэ. Иимэ политика заабол буруу һүрэхэ ба тиимэ реакционно политика ябуулагшадай нэрэ хүндые гутаалга байна.

Юун болоно гээшэб?

Германска үлүү гараһан түхеэрэлгэнээ германска агрессивэ орожо хохидоhон оронуудта репарацинуудые үгэхэ гэһэн аал, харин бодото дээрээ эдэ оруулганууд огто үгтэнэгүй. Пүгөөдэ талаһаа, германска ажаүйлэдбэриин байгаа үгаа ехэ түхеэрэлгые бүтээсэтэйгээр хэрэглэхын тулдашье условнинуудые байгуулнагүй. Энээнэй эсэстэ германска олон тоото предприятинуудай түүхеэрэлгэ хоер жэлдээ үлүү хүдэлэнгүй ба заһагдангүй байжа, гутажа бэ һандаржа байна. Олон тоото ажаүйлэдбэриилгэшэдэй хэлышье хүсэеэ гаргажа байбалынь. Германиин олонхи заводууд нормальна үйлэдбэри ахилхэ арга-боломжогүй, хүдэлмэриншэд, технигүүд ба инженернүүд дуратай хүдэлмэреэ абажа шаданагүй. Гадаадын гүрэнүүдтэй баринсаатай зүбхэн лэ ажаүйлэдбэриин өды гэды монополистнууд Германиин баруун зононуудтахи эзэмдэлгын хуули засагуудаар дэмжэгдэнэ. Германска ажаүйлэдбэриин

2. Баруун зононуудта юу болоноб

Германска эзэмдэлгэ дээрэһээ советскэ арадга тохеолдоhон гарзанай бишиханшье хубине харюулхын гулада Советскэ Союзэй абажа байгаа хизаарлагдаһан репарацинууд туhай эндэ үсөөн бэшэ хэлсэдэг. Гэбэшье, английска американска ба французска хуули засагуудай болон тэрээнэй промышленнигуудай ба банкнуудай баруун зононуудта абажа байһан эли бэшэ репарацинууд туhай ба экономическа хүнгэлэлтэнүүд туhай дуугайханаар Үнгэрдэг зантай гэхын хажуугаар, энээн туhай мартахагүйе Үнэн зүйгэй байдалаар эригдэнэ.

Пүүрһэнэй ажаүйлэдбэри туhай хэлэһэн байгааб. Һүүлэй үе хүртэр английска зоно соо рурска нүүрһые хямдаар абаад, бусад зононуудта экспортдэ гаргалаг байба. Английска хуули засагууд энэ хэрэгтэ зууршалагшад ооложо байгаад, угаа ехэ олзо олодог байба. Мүн модые экспортдэ гаргаха талаар баруун зононуудта энээндэ абадли юумэ хэгдэнэ. Эдэ бүхы операцинууд дээрэһээ хэдэн зуун миллион доллар олзо одобо. Теэд, тэрээнние репарацинууд гэжэ нэрэлдэгүй. Бодото хэрэг дээрэ энэ хадаа репарацинуудhаа ямаршье илгаагүй байбашье, эдэ репарацинуудай түлөө тоосоое хэншье эридэггүй.

Банкнууд ба ажаүйлэдбэриин гадаадын ажал-ябуулагшад немецкэ промышленнигүүдэй хэсүү бэрхэ байдалые ондоо галааршье хэрэглэдэг. Олон предприятинууд ба предприятинуудай концернэүүд бүхэли бүхэлэрээ немецкэ промышленнигүүдhээ хямдаар худалдан абтадаг. Американска ба английска капитал германска ажаүйлэдбэридэ үргэнөөр ба хиналтагүйгөөр шурган орожо, нүүрһэнэй, металлургическа, химическэ, тэрэшэлэн ажаүйлэдбэриин бусадшье һалбаринуудта эзэрхэжэ байна. Тиихэ зуура,абтажа байгаа угаа ехэ олзо гадаадын золтой хүнүүдэй зөөри болопо. Баруун зононуудтахи германска ажаүйлэдбэриин мүнөөнэй тогтонги байдал саашаа унжагайрха буринь германска ажаүйлэдбэриие худалдан абаад, тэрээгээрээ айхабтар ехэ олзо олохо арга гадаадын ямсэтэндэ бэлэн хилбэр болоно. Теэд, иимэ байдалые нормальна гэжэ тоолоод, германска ажаүйлэдбэриие саашань иимэ муу байдалда үлөөжэ болохо гээшэ аал?

Үгышье һаа, Холбоото Штадуудай ба Англиин зүгһөө немецүүдтэ үгтэдэг зээли кредидүүд туhай асуудалые абажа үзэгты. Гансахан Америкын Холбоото Штадуудта немецүүдэй үриньь 600 миллион доллар хэл соо хүрэнэ, Англитай хамта аббал—700 миллион доллар болопо гэжэ эндэ хэлэгдэһэн байгаа. Теэд, эдэ үриньүдыни улам ургажал байна. Гэбэшье, гадаадынхидай баалһанай ёноор эдэ зээли кредидүүд таарамжатай гү гэжэ немецүүдhээ өөһэдөөнь һурадагүй байна.

Мүнөө баруун Германида хэрэгтэй эдеэ хоолой зүйлые Холбоото Штадууд гансахан асарна бэшэ. Мүн кухнинин амһартанууд ба оронуудые, юумэ сэбэрлэхэ зүйлүүдые ба швабарнуудые асарна, мүн архи ба пирожнөнүүдые асарна. Энээндэ хэрэгэлтэй гадаадын купецүүд мүн лэ байха. Теэд, энэ хадаа мүнөөнэй оршон байдал соо Германиие даража байгаа гадаадын үринүүдые топ ехэер ехэдхэхэ ябадал тээшэ абаашаха байна. Гэхын хажуулаар дурсагдагша зүйлнүүдые ба ондоошье зүйлнүүдые немецүүд бэээрээн хэхэ ба энээнэй түлөө долларай үриньэ орохогүй аргатай байнал. Зүгөөр лэ германска ажаүйлэдбэриин амгалан шанартай һалбаринуудые һэргээн бодхоохо хэрэгтэ һаад хэһэнэй хэрэггүй.

Гадна, ерэхэ жэлдэ 1 миллиард 150 миллион доллэрай хэмжээгээр «финансово гуһаламжа» гэлэгые, мүн лэ тэрэ шэнэ кредидүүдэй условинууд таарамжатай гү али үгы гү гэжэ немецүүдhээ асуунгүй гөөр Үгэхөөр американска түсэб соо хараагдапа. Гэхэтэй хамта, баруун зононуудта ажаүйлэдбэриин хүтгэдэгтүй байһан гуладань немецүүд эдэ кредидүүдые бусаажа түлэхэ аргагүй байха юм. Баруун зононуудта немецүүдэй үри шэрэнь хэдэр миллиард доллар болохонь ойртоо. Эдэ үилгэнууд немецкэ арадта ямаршье репарацинуута орходоо хүнэр хүндэ болохо байна. Хэрбээ ажаүйлэдбэриие хойшо таталга ба ажаүйлэдбэриин хүдэлдэгтүй түхеэрэлгые һандаргалта зогсоогоогүй, үри шэрэнь улам ехэ боложо байгаа һаань гадаадын үринүүдэй диплдэшэгүй ашаан немецүүдэй мүн дээрэ тулахаа байна.

Германиин баруун зононуудта долларово үринүүдэй сугларһан ушар Германиин баруун талын экономикын бусад оронуудай плантаяа Америкын Холбоото Штадуудай мадалда орохо байдалда хүргэнэ. Германска ажаүйлэдбэри американска болон гадаадын бусад монополистнуудай мэдэлдэ бүри ехээр орожо байна. Германиин баруун талын экономическа ажабайдалай Америкын Холбоото Штадуудhаа мэдэлтэй байха үдэр ерэхэ бүри ургажа, германска экономическа ба политическэ ажабайдалай баруун зононуудта бэээ даанги байхынь тухай мүнөө хэлсэһэнэйшье хэрэггүй болоо. Америкын Штадуудhаа Үгтэдэг финансова туһаламжа хүнэр хүндэ ашаан боложо экономическа хүндэ хойшолонгуудта абаашаха. Теэд, тэрээнэй түлөө германска арадуудаан саг соо ядарха байха. Германиин экономическа ба политическэ бэээ даанхай байдалые һэргээн болхооходо американска энэ мэтын туһаламжа аюултай түбэгшээл болопо.

Бусад державнууд финансова туһаламжа гэхэ мэтые үгэхэбди гээд Германиие өөһэдынгөө интересүүдтэ хэрэглэхые хүсэнэ. Гадаадын реакционно мэдээжэ кругуудай ашаг туһада Германиин дотоо ба газаа талаа политическэ даралта хэхын база тэрээнние болгохо, ерээдүйдэ Европын демократическа үрэнүүдтэ харша стратегическэ база болгохо гэһэн түсэбүүд байдаг юм. Эдэ боломжонууд эльһэн дээрэ баригдаһан байна.

Сэрэгэй ажаүйлэдбэриие һэргээн бодхоохыень Германиие хоримжолоод, зүгөөр өөрынгөө амгалан шанартай ажаүйлэдбэриин продукциин зарим хубине бусад оронуудта гаргаха арга-боломжые түрүүгээ һаа ондоо ушартай Хэрбээ тиигэбэл Германи болбол хэрэгтэй импортнэ ад баяае абаха ба кредидүүдые түлэхэ, дараалаа доро орохогүй, али нэгэн хүсэтэ держаһаа экономическа талаар мэдэлтэй байха юулла орохогүй байгаа. Тиигэбэл налог үлэгшэдэй тухай хөөрэлдөөнүүд һалажа гы болохо һэн. Юуб гэхэдэ налог түлэгшэдэй интересүүд Германиин талаһаа кредидүүдые саг соонь түлэлгөөр хангагдаха байгаа.

Мүнөө онцоо байдал бии болоод байна. Мүнөө һэргэхынь тулада германска ажаүйлэдбэридэ жиирыи условинууд үгтэнэгүй. Тиимэһээ Германиин баруун хубида үдэрһөө үдэртэ ургажа байгаа гадаадын үри шэрэнүүд Германиие Америкын Холбоото Штадуудhаа дүүрэн мэдэлтэй ороной байдалда табина. Америкын Холбоото Штадуудта халха германска арадай яажашье байхадань хамаагүй мүртөө. Германиие угаа ялахадаа тэрээнэй баруун хубишье нөөдэлынгөө экспансионистска уг зорилгоуудта, мүн энэ мэтын агрессивнэ түсэбэй стратегическэ база болгон хэрэглэхые хүсэгшэл бага бэшэ хүсэ шадалтай байха юм. Баруун талые Германиин үлэгшэ хубиһаань таһалһан ушар баруун тээ эзэн болохые армэлзэжэ байгшадые дура зорогдонь табяа. Иимэ юумэ хэхын тулада манай хараһаар байтар улам шэнэ-шэнэнүүд хэмжээнүүд абтапа.

Германиин экономическа ба политическэ нэгэлэлэй сахигдажа байгаа саг тань ла германска асуудалые зүбөөр шиидхэжэ болохо байна Пинтергерманска правительствын эхи захань болохо германска экономическа департаментнүүдые үлангүй энэнэй тулада байгуулха хэрэгтэй. Энээнэй тулада бүхы Германиин газар нютагуудай түлөөлэгшэдhөө, демократическа партинуудай түлөөлэгшэдhөө тэрэшэлэн сүлөөта профсоюзуудай ба бусад томонууд антифашистска организацинуудай түлөөлэгшэдhөө германска консультативна Соведые байгуулха хэрэгтэй энэ дары эхилхэ шухала. Тиигэбэл Германида али нэгэ экономическа туһаламжые үзүүлхэ тушаа, гадаадын кредидүүдэй условинуудай таарамжатай гү. али таарамжагүй бэ?һэнэй туhай, али нэгэн гадаадын эд бараае импортодо оруулха хэрэгтэй гү гэхэ мэтэшэлэн немецүүдэй һанаажые хэлхэ хүнүүд бии болохо һэн. Тиигэбэл, Германиин репарационно уялганууде саг болоор соонь дүүргүүлхэ ябадал хангагдаха байгаа.

Немецүүд гадаадын кредидүүдые өөһэдынгөө бусад уялгануудhаа түрүүн, репарацинуудhаа түрүүн түлэхэ еһотой гэжэ гэжэлэн энэ хөөрэлдэһэн байна. Тиимэ орилтонүүдэй үндэһэгүй ба буруу байһаниие мэдээжэ.

Советска делегаци болбол Ялтинска ба Потсдамска хэлсээнүүдэй еһоор репарацинууд туhай асуудалые хойшолуулангүйгөөр шиидхэхые баадхапа.

* * *

Советска делегациин түрүүгэй табиһан зүйлнүүдые буруутуулаагүй болобошье. ядахын саг та һуладхаха тиимэ хүсэтэй аргументнүүдые запастаа үгы байһан дээрэһээнь Маршалл, Бевин ба Бидо гаргаа асуудалые иимээр хаража үзэлгэһээ хажуу тээшэ зайсаха ябадалые урилгалан шэнэ. Тиигэнэй оронто хоро шараа бусадтадаа Маршалл ба Бевин гаргаа СССР-тэ харша хэлэ-хэлэн бүдүүлиг үгэнүүдые хэлэһэн байна.

В. М. Молотов декабриин 10-ай заседанн дээрэ Д. Маршаллай хэлэһэн үгэдэ мишни мэдүүлгэ харюу болопо гэжэ һануулаа. Маршалл ба Бевинэй мүнөөтэрэй бүдүүлиг үгэнүүдтэ харюусаһанай харагдуй гэжэ советска делегаци тоолоно гэжэ хэлэ бэ.

Заседаниин сагай барагдаһан дээрэһээ чинистнүүдэй Советэй хүгэтэмэри мүнөөдэр энээгээр таһалдаһан байна.

ГЕРМАНИҺАА ОРОХО РЕПАРАЦИНУУД ТУХАЙ

ЛОНДОН, декабриин 12. (ТАСС-эй спецкорр). Мүнөөдэрэй заседаниин эхиндэ министрнүүд британска дурадхалнуудые үзэжэ дүүргэбэ. Эдэ дурадхалнууд 31-дэхи пунктээр дүүрэнэ. Энээн соо хэлэгдэхэнь хадаа: «Эзэмдэжэ байгаа держава бүхэн тэрээнэй зоно соо хэгдэһэн репарационно хуряалганууудай тоо ба түхэлнүүд тухай мэдээнүүдые гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Советтэ үгэхэ еһотой. Теэд, саашадаашье тиимэ мэдээнүүдые Контрольно Советтэ таһалгаряагүйгөөр хүргэжэ байха еһотой». Түрүүшын мэдүүлэлэй һүүлээр «Репарацинууд туhай асуудал тушаа хамтын хэлсээнтэй дашарамдуулаа» гэһэн үгэнүүдые нэмээд, өнэ пунктые абаха гэжэ советска делегаци дурадхаба.

Маршалл болбол баруун державнуудай делегациннуудаар эхилэгдэһэн демагогическа наада зугаае соохи үргэлжэлүүлэн, репарационно асуудалые тойруулан репарацинуудай талаар эдэб зононуудта хэгдэһэн хуряалганууд тушаа мэдээе гаралтайгаар декабриин 15-ай понедельникта табихые гэнтэ эрибэ.

Американска делегаци болбол репарацинууд туhай мэдээнүүдые табихые өрихэ үүнраа, бусад хэлэ-хэлэн экономическа асуудал тушаа мэдээнүүдые табихые яахадаа дурадханагүйб гээд Молотов тэмдэглэбэ.

Жэшээлхэдэ, Германиин баруун зононуудта американска болон гадаадын бусад үмсэтэй немецкэ предприятинуудые хаалоор абааб, энээнһээ ямар олзо абтааб гэһэн мэдээнүүдые американска ба британска делегациннууд понедельникта табиха шахаха байна гү.—гээд Молотов асуубэ.—Мүн ондоошье хэлэ-хэлэн асуудалнуудаар мэдээнүүдые одоо абтагүй. харин мүнөө болохоор хоер зонуудаа сахан экономическэ нэгэдэл дүүрэнэрые политическэ талаар нэгэн хэрэгтэй гэжэ сэхэ хэлэдэг болоод байна. Гадна «Бизонидо» французска зонуудтэ нэдэхээ байһан тухайда гэлсэдэг болоно.

Иимэ политика Германиие бүтээшэ ба германска гүрэнэй нэгдэлсэхэхэ тээшэ абаашаха гэжэ сэ делегацида эли болоонхой. Холбоотоо луудай ба Англиин политика энэ гаар улам-улам саашаа ябана. Тиигэ советскэ делегациар аяар хабар өгүүлэ дурадхал мүнөө хэлэ-хэлэнэй үүлүү шухала болоод байна, — гээд тов дүүргэбэ.

Эдэ үдэрнүүдтэ улаасхооронын хүбүшэгэжэ байгаа гол темэнүүдэй тэн болохо бүгэдэдэ мэдээтэй болгоо ые Маршалл арсаха гэжэ дахин оролдо «Бизонидо» французска зоные нэгдэлдэ гэһэн түсэб «урилгалан формоорлуулаа» гэжэ Маршалл мэдүүлбэ. Бевин Маршаллай мэдүүлгэ зүбшөөбэ.

Бидо Маршаллай һүүлээр «Бизонидо» французска зоные нэгдэлүүлхэ гэһэн байхагүй гэжэ хоohон мэдүүлгэ хэлэ.

В. М. Молотов булгалдаата хэлэнүүдэй дүнгүүдыень гаргаглаа зононуудые нэгдэлүүлхэ тухай, сепаратистска хэлсээнүүдэй байдаг ушар мүнөө Германиин нэгдэлые бэелүүлхэ хэлэ гол һаалта болоно гэжэ тэмдэглэ

Германиин нэгдэлые һэргээн бодхоодо советскэ дурадхалнуудаан баруун гүрэнүүдэй делегациннуудай байһан туладань министрнүүд һаанаа гэдүүлжэ шадаагүй. Тэрэнэр решениие асуудал тушаа советска дурадхалда үзэжэ эхилбэ.

Энэ асуудал тушаа В. М. Молотов үүлгэ хэһэн байна.

Харюусалгата редактор орлогшо Б. Очиров.

Республиканска радиодамжуулгын программа

Декабриин 19

7.00—Радиогимнастика. 7.20—республика доторхи һүүлэй мэдээсэлнүүд. 7.45—Арадай инструментнүүдэй ансамблиин концерт. 8.00—Республиканска газетэнүүдэй материалнууд. 8.35—8.58—Татарска хүгжэм. 19.00—Үхибүүдтэ зорюулһан дамжуулга. 19.30—«Бурят-Монголой хүгжамэй искусство—арадуудай аха дүүнэрэй искусствэ» гэһэн концерт. 20.30—«Арадуудай Сталинска хани барисаан гэһэн түүхын науканууудай кандидат нүхэр Цыбиковай выступлениие. 20.50—Прокофьев «Зравица». 21.05—«Арадуудай хани барисаан тухай Бурят-Монголой уранзохеолшод ба поэзүүд». 21.35—Хүгжэмэй антракт. 21.40—«Коммунистнууд ба партийндэбшэ хүнүүдэй блогто өөһэдынгөө голосуудые үгэхэбди» гэһэн һунгагшадай выступлениинүүд. 21.55—22.55—Һунгагшадай захилаар концерт.

„ПРОГРЕСС"
«Инженер Ночикай алдуу»

„ЭРДЭМ"
«Һанаа зоборитой ажахы»

Бурят-Монгол АССР-эй фи... сын Министерство болбол ... оной декабриин 23-да үдэшэ... ча та Гофилармониин гэртэ (... бышев 14/а) гүрэнэй, коопер... на ба олониитын, ажахын ор... низацинууд ба предприятинуу... шэнээр регистрацилха асуудал... инструктивнэ зүблөөн болох... гэжэ дурсагдаһан бухы орга... цинуудта мэдээсэнэ.

Шэнээр регистрацилгэ хэ... СССР-эй Министрнүүдэй Сове... 1947 оной июниин 24-эй № ... тогтоолой ёноор үнэгэгдэхэ б... на.

Ажахын организацинуудай ... но-финансово аппаридые ху... бэрилэгшэд з атагүй са хо... донгүй ерэхэ ёнотой

Бурят-Монгол АССР... финансын Министер...

РЕДАКЦИИН АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ, Унэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23, АТС—1-80, зам. редактора—23, ответ. секретаря—3-23; отделов: партийной и комсомольской жизни, сельского хозяйства—3-23 (2 зв.), культуры и быта, промышленности и транспорта—4-52; писем трудящихся, внутренней информации и переводов—4-52 (2 зв.). объявлений—2-64 (2 зв.). Для междугородних переговоров—16.

П—00511. Типография Государственного газетного издательства при Совете Министров БМАССР. Тираж 10...